

**ЗАЈЕДНИЦА СУДИЈА И КОНТРОЛОРА
РУКОМЕТНОГ САВЕЗА СРБИЈЕ**

**УПУТСТВО О ВРШЕЊУ
КОНТРОЛА
за такмичарску сезону 2024/25.**

Август 2024. године

На основу члана 64. став 2. тачка 28. Статута Заједнице судија и контролора Рукометног савеза Србије, Управни одбор Заједнице судија и контролора Рукометног савеза Србије на својој VIII седници одржаној дана 07.08.2024. године донео је

УПУТСТВО О ВРШЕЊУ КОНТРОЛА

ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИ СУЂЕЊА 2024/25.

Извештај о суђењу (контрола суђења) садржи следеће целине, и то:

1. Општи део
2. Шта је извештај о суђењу, процедура попуне и слања
3. Примена Правила игре по компонентама (оцена суђења)
4. Повезаност компоненти
5. Тежина утакмице и утицај судија на ток утакмице
6. Текстуални део (позитивна и негативна запажања, савет)
7. Казнене одредбе
8. Прелазне и завршне одредбе

1. ОПШТИ ДЕО

ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИ СУЂЕЊА 2024/25.														
ТАКМИЧЕЊЕ		Мушкарци →			← Жене			Утакмица број		2	4			
Супер лига →		Супер Б лига →		Прва лига →		Друга лига →		Трећа лига →		Куп →		Млађе категорије →		
Судијски пар								Контролор						
Датум	Време	Место			Резултат			Дисциплински прекршаји						
					Крај	Полувр.	Седмерци	Опом.	2 мин.	Диск.	Званичници			
											Опом.	2 мин.	Диск.	
Екипа А														
Екипа Б														

1.1. Такмичење

- ✓ У зависности да ли је у питању утакмица мушких или женских екипа означава се са (X) одговарајуће поље.

Пример: (утакмица мушких екипа)

Мушкарци →	X	← Жене
------------	---	--------

- ✓ У рубрику "утакмица број", која има девет поља, уписујемо следеће цифре:

Утакмица број	2	4	0	1	0	1	0	0	1
---------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Објашњење: Прва и друга цифра означавају улазну годину такмичарске сезоне (24) трећа и четврта цифра означавају шифру лиге (видети Шифарник лига), пета и шеста цифра означавају које је коло у питању, док седма, осма и девета цифра означавају редни број утакмице из распореда лиге.

Овај деветоцифрени број је увек идентичан броју утакмице који се уписује у записник са утакмице!

1.2. Лига

- ✓ Означава се (X) одговарајуће поље.

Пример: (за утакмицу Супер лиге)

Супер лига →	X	Супер Б лига →		Прва лига →		Друга лига →		Трећа лига →		Куп →		Млађе категорије →	
--------------	----------	----------------	--	-------------	--	--------------	--	--------------	--	-------	--	--------------------	--

1.3. Судије

- ✓ У одговарајућа поља уписује се име и презиме судија, као и име и презиме контролора.

Пример:

Судијски пар	ГОРАН КОВАЧ – СРЂАН МИЛОСАВЉЕВИЋ	Контролор	СЕНИША ЛАЗИЋ
--------------	---	-----------	---------------------

1.4. Датум

- ✓ У одговарајућа поља уписује се ДАТУМ (дан, месец и година одигравања утакмице), ВРЕМЕ (време почетка утакмице које је објављено у службеном билтену) и МЕСТО (место у којем се игра утакмица).

Пример:

Датум	Време	Место
14.09.2024.	19:00	НОВИ САД

1.5. Екипе

- ✓ У одговарајућа поља уписују се називи екипа (објављени у службеном адресару лиге), као и места одакле су екипе не мора се уписивати скраћеница "РК" испред имена клуба!

Пример:

Екипа А	ВОЈВОДИНА	НОВИ САД
Екипа Б	ПАРТИЗАН АДМИРАЛ БЕТ	БЕОГРАД

1.6. Резултат

- ✓ Ови подаци се попуњавају из записника са утакмице (уписују се веродостојни подаци у одговарајућа поља):
 - ☑ Резултат утакмице у горњем реду број постигнутих голова екипе А, на крају утакмице и у првом полувремену; у доњем реду број постигнутих голова екипе Б, на крају утакмице и у првом полувремену;
 - ☑ Седмерци у горњем реду број досуђених седмераца за екипу А; у доњем реду број досуђених седмераца за екипу Б;
 - ☑ Опомене у горњем реду број изречених опомена играчима екипе А; у доњем реду број изречених опомена играчима екипе Б;
 - ☑ Искључења на 2 минута у горњем реду број изречених казни искључења на 2 минута играчима екипе А; у доњем реду број изречених казни играчима екипе Б;
 - ☑ Дисквалификације у горњем реду број изречених дисквалификација играчима екипе А; у доњем реду број изречених дисквалификација играчима екипе Б;
 - ☑ ЗВАНИЧНИЦИ у предвиђеним пољима у горњем реду уписује се број изречених казни званичницима екипе А (опомене, искључења на 2 минута и дисквалификације); у предвиђеним пољима у доњем реду уписује се број изречених казни званичницима екипе Б (опомене, искључења на 2 минута и дисквалификације).

Пример:

Резултат		Седмерци	Дисциплински прекршаји					
Крај	Полувр.		Опом.	2 мин.	Диск.	Званичници		
						Опом.	2 мин.	Диск.
27	14	5	3	7	0	1	1	1
25	11	2	3	9	1	0	0	0

2. ПРОЦЕДУРА ПОПУНЕ И СЛАЊА ИЗВЕШТАЈА О СУЂЕЊУ

- 2.1. Сачувати приложени "Извештај о суђењу" у свом рачунару и формирати директоријум (виртуелну фасциклу) са структуром својих докумената за оцењивање (упутства, обрасци, попуњени извештаји), тако да се могу користити током целе сезоне. Сачувати један "Извештај о суђењу" (бланко образац) као оригинални документ, а радити само са копијама.
- 2.2. Пре утакмице одштампати празан (бланко) "Извештај о суђењу" и имати га спремног за разговор између судија и контролора после утакмице.
- 2.3. После завршетка утакмице, након свих активности контролор је у обавези након разговора са судијама о учинку на утакмици, у року од 60 минута, да попуни "Извештај о суђењу". Контролор уноси своје оцене суђења ("иксиране" оцене) по сегментима, те га електронским путем (е-mail, сликовна порука путем апликације Viber или WhatsApp) доставља надлежном помоћнику/сараднику директора за судијска питања.
- 2.4. СУДИЈЕ НЕ ПОПУЊАВАЈУ "СВОЈУ КОНТРОЛУ".
- 2.5.1. Контролор је, потом, дужан да најкасније у року од 48 (четрдесет осам) сати по завршетку утакмице, попуни у целости (образложи дате оцене) свој "Извештај о суђењу" (обавезно се попуњава на рачунару) и достави путем електронске поште (е-mail) као прилог (attachment) надлежном помоћнику/сараднику директора за судијска питања, истовремено путем истог мејла обојици судија на њихове личне е-mail адресе, а са утакмица на првом степену такмичења (Супер лига и Супер Б лига) и Заједници судија и контролора РСС на е-mail адресу kontrolzsikrсс@gmail.com.
- 2.5.2. Помоћник/сарадник директора за судијска питања може, уколико процени да постоје оправдани разлози по захтеву контролора, одобрити кашњење у слању контроле (продужити предвиђени рок за доставу).

Напомена: Уколико се "Извештај о суђењу" не достави судијама, а на првом степену такмичења (Супер лига и Супер Б лига) и Заједници судија и контролора РСС на предвиђену е-mail адресу у истој поруци у којој се доставља и помоћнику/сараднику директора за судијска питања, **сматраће се да контрола није достављена!**

3. ПРИМЕНА ПРАВИЛА ИГРЕ ПО КОМПОНЕНТАМА (ОЦЕНА СУЂЕЊА)

- 3.1. **Оцена суђења** - Извештај о суђењу је описног карактера, тако да усвојени начин бодовања неће бити познат ни контролорима ни судијама, како би се избегло "пристрасно" испуњавање Извештаја и писање контроле по аутоматизму. Због тога је потребно да контролори имају у виду да свака утакмица има своје посебности и различитости, те да се учинак судија оцењује само за приказано суђење на одређеној утакмици.

МОГУЋЕ ОЦЕНЕ ПО КОМПОНЕНТАМА		
Описна ознака	Знаковна ознака	Критеријум оцењивања
НЕПРИХВАТЉИВО	— —	Судије су имале много грешака, недостатак контроле, директан утицај на резултат утакмице (макар и са једном грешком), повећање тежине утакмице .
СЛАБО	—	Судије су имале већи број грешака (преко 5) које нису утицале на исход утакмице. Слаба контрола утакмице . Ова оцена се може дати и за мањи број грешака (грешке са последицом или грешке за исту екипу), ПА И ЗА ЈЕДНУ ГРЕШКУ , ако та грешка/грешке директно нарушава ток утакмице .
ПРОСЕЧНО	0	Судије су имале више грешака (од 3 до 5) које нису утицале на исход утакмице. Судије могу да имају и две грешке у колико су обе са последицом. Нормална контрола утакмице .
ДОБРО	+	Судије су доносиле исправне одлуке уз једну или две грешке током целе утакмице. Добра контрола утакмице .
ВЕОМА ДОБРО	+ +	Судије су доносиле исправне, храбре и веома квалитетне одлуке током утакмице, без и једне грешке. Може се дати и за једну <u>веома храбру</u> и квалитетну одлуку која је бодовно одлучила утакмицу или ток утакмице. Веома добра контрола утакмице .

3.2. Објашњење (одакле почети и како формирати оцене)

- ✓ Не може се констатовати да није било елемената за оцењивање или да судије нису могле да се исказу у некој од компонената. Све компоненте морају бити вредноване одговарајућом оценом сходно учинку судија у датом сегменту;
- ✓ За све компоненте треба имати јасну идеју одакле почети, поштујући објашњења оцена претходно дата (у тачки 3.1.); контролор треба да размотри компоненте и поштује прецизне дефиниције оцене са посебним освртом на број грешака у одређеној компоненти, као и квалитет контроле утакмице;
- ✓ У начелу, због специфичног начина бодовања, полазна оцена би требала да буде просечно (0), али крајња оцена је у директној зависности са учинком судија (бројем грешака и укупног броја одлука).
- ✓ Оцена у компоненти ЛИЧНО ВЛАДАЊЕ може да буде иста или да се разликује за једну оцену од оцене у компоненти УКУПНИ УТИСАК;
- ✓ Оцена компоненте УКУПНИ УТИСАК превасходно проистиче из оцена у **Рукометним** компонентама, а после и од **Пратећих** компоненти, што значи да оцена не одступа много од датих оцена у осталим компонентама.
- ✓ Уколико су у осталим компонентама дате три или више просечне оцене (0), оцена за УКУПНИ УТИСАК не може да буде већа од просечне (0).
- ✓ Оцена у компоненти УКУПНИ УТИСАК не може бити веома добра (++) ако је у било којој од девет претходних компоненти дата макар и једна просечна оцена (0);
- ✓ Уколико је у било којој од претходних девет компоненти дата неприхватљива оцена (- -), оцена за УКУПНИ УТИСАК не може да буде већа од слабе (-), што не значи и да мора бити слаба (-), а да не може бити неприхватљива (- -); две или више неприхватљивих оцена (- -) у претходних девет компонената увек имају за последицу неприхватљиву оцену (- -) у компоненти УКУПНИ УТИСАК;
- ✓ Оцена у компоненти УКУПНИ УТИСАК може бити мања од оцена у осталим компонентама уз образложење у НЕГАТИВНА ЗАПАЖАЊА.

3.3. Компоненте

Објашњење по компонентама (критеријум за распознавање учинка судија)

<p>3.3.1.</p>	<p>ПРЕДНОСТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Омогућити течну игру са прихватљивом линијом; ✓ Правилна примена и исти критеријум (уравнотеженост) према екипама; ✓ Водити рачуна о последицама погрешно донетих одлука о досуђивању бацања (аут, слободно бацање); ✓ Да ли судије неоправданим звиждуцима прекидају акције из којих се постиже гол или у којима су играчи у јасним ситуацијама за постизање гола? ✓ Да ли судије успоравају игру свирањем "ситних прекршаја"? ✓ Посебно водити рачуна да предност после направљених "више корака" под прекршајем не сме бити дозвољена (знатан број судија толерише са оправдањем убрзања игре?!); ✓ Да ли судије и поред прекршаја поштују предност? ✓ Да ли судије због примене дисциплинских санкција прекидају акцију или поштују предност? ✓ На који начин и у ком периоду утакмице и поред грубог прекршаја судије поштују предност? ✓ Да ли судије неправилно дозвољавају предност и поред прекршаја нападача? ✓ Да ли судије дозвољавају (некажњено) грубу и "прљаву" игру правдајући се поштовањем предности?
<p>3.3.2.</p>	<p>КОРАЦИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Препознавање корака (фер игра играча одбрамбене екипе постаје суштински обесмишљена уколико се нападачу дозволи да направи више од три корака у ситуацији "један на један"); Груби прекршаји од стране одбрамбеног играча могу бити проузроковани на овакав начин! ✓ Да ли судије имају развијен осећај за кораке? ✓ Да ли судије одузимају лопту у ситуацијама када играчи не направе више од три корака али "изађу из ритма", па се стекне такав утисак? ✓ Овом компонентом треба обухватити и игру лоптом (погрешно вођење); ✓ На који начин судије поступају код техничких грешака: дупло и неправилно вођење лопте и игра ногом? ✓ Држање лопте дуже од 3 секунде ("у игри")?
<p>3.3.3.</p>	<p>ПРЕКРШАЈ У НАПАДУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Прекршаји нападајућег играча са и без лопте; ✓ Обратити пажњу на прекршаје нападача, како са лоптом, тако и без лопте - неправилне блокаде од стране пивотмена, прекршаје спољних нападача после додавања лопте саиграчу на крилној позицији када у наставку акције онемогућују крајње играче у одбрани да реагују; ✓ У принципу прекршаје у нападу који се дешавају у зони линије голмановог простора требао би свирати судија код гола, како судије не би долазиле у ситуацију да се "разиђу" у одлуци, јер је често разлика између седмерца и прекршаја у нападу незнатна; ✓ Посебно треба обратити пажњу на пивотмене - неправилно грађење простора рукама, торзоом или ногама; ✓ Да ли судије уочавају радње које имају за циљ да се изнуди слободно бацање, нарочито када нападајућа екипа игра са играчем мање и да ли то квалификују као прекршај у нападу?
<p>3.3.4.</p>	<p>СЕДМЕРЦИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Процена јасне ситуације за постизање гола; ✓ Посебно водити рачуна о положају одбрамбеног играча, месту на којем је започет прекршај, да ли је одбрамбени играч "угуран" у голманов простор или га користи у циљу стицања предности над нападачем; ✓ Водити рачуна о специфичним ситуацијама у контранападима - дилеме да ли је седмерац или слободно бацање (да ли је нападач чврсто ухватио лопту или се тек спрема да је ухвати, да ли је већ закорачио или скочио "на шут", да ли се одбрамбени играч налази између свог голмана и нападача или га сустиже од позади или са стране; ✓ Да ли је било погрешних одлука код досуђивања непостојећих седмераца? ✓ Да ли је било пропуштених одлука код недосуђивања постојећих седмераца? ✓ Да ли је било исправно недосуђених седмераца? ✓ Да ли судије исправно третирају шут или покушај шута на празан гол (када екипа игра без голмана)?
<p>3.3.5.</p>	<p>ПАСИВНА ИГРА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Да ли је критеријум распознавања пасивне игре исти током целе утакмице? ✓ Колико времена протиче од момента давања знака за пасивну игру до доношења одлуке и одузимања лопте? ✓ Да ли судије знак упозорења дају у складу са Правилима игре? ✓ Да ли је знак упозорења јасан и да ли га уочавају сви актери игре? ✓ Да ли судије знак упозорења дају прерано или прекасно?

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Обратити пажњу на екипу која има посед лопте, а има играча мање; ✓ Обратити пажњу на екипу која има посед лопте и чува резултат; ✓ Обратити пажњу на екипу која има посед лопте, а има играча мање и тактички успорено мења играче; ✓ Обратити пажњу на извођење слободног бацања после избројаног четвртог додавања); ✓ Враћање лопте саиграчу ради "чувања времена" у јасној ситуацији за постизање гола, посебно у контранападу; ✓ Да ли је било много најаве пасивне игре, а мало одузетих лопти? ✓ Да ли су благовремене најаве пасивне игре од стране судија оправдале циљ поспешујући динамичност игре? ✓ Да ли се лопта одузима када је спољни нападач са лоптом у залету ка голу или када додаје лопту "у страну" (нпр. ка крилу) или "уназад" (нпр. ка другом беку, или чак и голману); ✓ Да ли судије показују знак најаве за пасивну игру када играч екипе у нападу има јасно лопту под контролом? ✓ Како судије "броје додавања"?
3.3.6. ГОЛМАНОВ ПРОСТОР (одбрана / напад)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Не мисли се само, уско, на повреде голмановог простора (преступе), него шире, на свеукупна дешавања и игру око голмановог простора; ✓ Да ли је било повреде голмановог простора од стране играча у нападу са или без лопте, или ускакања и улажења у голманов простор? ✓ Да ли је било повреде голмановог простора од стране играча у одбрани и то вишеструко понављања без лопте у циљу стицања предности и заузимања боље позиције у одбрани? ✓ Распознавање активности одбрамбених играча - повреде голмановог простора намерно учињене у циљу стицања предности над нападачем, или ненамерно ступање у сопствени голманов простор у ситуацијама "један на један" када под инерцијом уђу у свој голманов простор; ✓ Распознавање активности нападајућих играча - повреде противничког голмановог простора које за циљ имају освајање лопте после одбране голмана ("хватање одбитка"); улазак у простор после шута и заклањање видног угла голману у случају "другог шута" (маркирање голмана); ✓ Повреда голмановог простора (гажење, доскок и додиривање) приликом шута (посебно код ускакања крилних играча, такође и код пивотмена када шутирају "из пада"); ✓ Ометање нападача приликом шута протрчавањем кроз простор без контакта, али утичући на нападача (ометајући га) тако да мора да "скрати" скок или шутне из "неприродног" положаја; да ли судије то квалификују седмерцем, а у поновљеном случају и прогресивном казном?
3.3.7. БОРБА ПИВОТМЕН - ОДБРАНА	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Код односа (борбе) пивотмена и одбрамбених играча водити рачуна о обостраним акцијама и реакцијама; ✓ Имајући у виду надлежности судије код гола треба посебно обратити пажњу на исправност блокада, повлачење за дрес, држање (са једном или обе руке), одгуривање; ✓ Поље надлежности судија код игре са два пивотмена, или код утрчавања крилних играча у простор око линије голмановог простора или "укрштања" позиција између два крила; ✓ Да ли судије код обостраног прекршаја са ступањем у голманов простор прекидају игру и "враћају ситуацију" у претходно стање, исправно не дозвољавајући тзв. "незаслужену" предност? ✓ Да ли судије имају способност предвиђања дешавања ("читање игре")?
3.3.8. ПРОГРЕСИВНО КАЖЊАВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Да ли су судије поштовале линију прогресије на прави начин током целог трајања утакмице? ✓ Да ли судије "понављају" опомене за идентичне прекршаје, посебно у истом нападу? Да ли судије суштински схватају "смисао прогресије"? ✓ Да ли примењују прогресивно кажњавање на јасан и доследан начин, у правом моменту или са закашњењем? ✓ Да ли су судије искључења примењивали правремено или сувише касно, посебно у поновљеним, учесталим прекршајима? ✓ Да ли су судије, када је било потребно, поред досуђених седмераца, примениле и одговарајућу дисциплинску меру? ✓ Да ли су судије дисквалификацију примењивале због грубе повреде Правила игре у односу на противника, како су кажњавали стално неспортско понашање, изван терена за игру, грубо неспортско понашање, као и физички напад изван терена за игру (Правила игре 8:5, 8:6, 8:9, 8:10)? ✓ Да ли судије грубу и прљаву игру (прекршаје опасне по здравље) адекватно кажњавају током целог трајања утакмице? ✓ Како судије третирају прекршаје над играчима услед којих су они тренутно онеспособљени да наставе утакмицу?

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Како су судије поступале приликом "правила последњих 30 секунди"? ✓ Да ли су судије кажњавале провокације и симулирања? ✓ Дисквалификације обавезно прецизно описати у контроли! (без обзира да ли су исправне, погрешне или пропуштене). ✓ Да ли судије исправно уочавају ситуације када је голман погођен лоптом у главу из игре или приликом извођења седмерца?
--	---

3.3.9.

ЛИЧНО ВЛАДАЊЕ

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Придржавање одредби Кодекса понашања; ✓ Да ли су судије дошле на утакмицу на време, и извршиле све потребне прегледе? ✓ Да ли су се судије загревале пре почетка утакмице на терену? ✓ Да ли се судије мешају један другоме у компетенције? ✓ Да ли је сигнализација у складу са Правилима игре, јасна и разумљива? ✓ Да ли се сигнализација врши природно? ✓ Да ли је звиждук једноличан или одговара врсти прекршаја или донетој одлуци? ✓ Да ли судије показују знаке за прекршаје (сигнале број 4 или број 5), а да истовремено не примењују одговарајуће дисциплинске санкције? ✓ Да ли судија који је досудио бацање изриче и казну? ✓ Да ли судије поштују надлежност? ✓ Да ли судије постављањем на терену ометају игру? ✓ Да ли су судије заузимале место на терену које им омогућава да на најбољи начин прате догађаје на терену? ✓ Да ли судија у пољу заузима позицију супротно од записничког стола и клупа када екипа у нападу игра без голмана? ✓ Каква је физичка припремљеност судија? ✓ Како судије врше промену страна током утакмице? ✓ Како се судије постављају на терену код игре један на један (пресинг)? ✓ Са које удаљености од места прекршаја судије доносе одлуке? ✓ Физички изглед судија - усклађеност висине и тежине; ✓ Како су судије сарађивале са записничким столом? ✓ Да ли су судије и на који начин сарађивале са делегатом-контролором за време утакмице? ✓ Да ли постоји узајамна сарадња са записничким столом када се показују казне, односно када се наставља игра после тајм-аута, да су визуелни знаци јасни при показивању? ✓ Да ли постоји повремено контакт са записничким столом у току игре?
--	---

3.3.10.

УКУПНИ УТИСАК

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Вођење утакмице, разумевање игре, атмосфера, линија суђења; ✓ Да ли судије доносе јасне и логичне одлуке које "сви виде" или одлуке које "само они виде"? ✓ Да ли умеју "да воде утакмицу"? ✓ Да ли су концентрисани и усредсређени на дешавања током целе утакмице или им се дешавају "падови"? ✓ Како се понашају у "неочекиваним ситуацијама"? Да ли трезвено и ауторитативно реагују и доносе одлуке у складу са Правилима игре? ✓ Стечени ауторитет; ✓ Неутралан наступ, али позитиван став; ✓ Не показују несигурност али ни ароганцију; ✓ Чврст став, али не и репресиван, у поступцима и гестовима; ✓ Какав је контакт са играчима обеју екипа, односно званичницима екипа? ✓ Да ли се судије "правдају" после донете одлуке? ✓ Нема "фамилијарности" са учесницима у игри и публиком; ✓ Нема арогантне гестикулације према актерима утакмице; ✓ Стриктно помажу играчима да препознају линију пресуђивања, јасно им стављајући до знања шта је дозвољено, а шта није; ✓ Да ли су прекиди игре били у духу игре и у складу са правилима, који воде ка тачности игре, или је било прекида ритма без потребе? ✓ Да ли судије распознају тактичке замисли како одбрамбене тако и нападајуће екипе? ✓ Водити рачуна о последицама погрешних, односно пропуштених одлука. ✓ Како судије примењују принцип реда приликом извођења бацања? (положај извођача, играча одбрамбене и нападајуће екипе).
--	--

4. ОЦЕЊИВАЊЕ И ПОВЕЗАНОСТ ГРЕШКЕ ПО КОМПОНЕНТАМА

- ✓ Код давања оцена по компонентама, треба водити рачуна о општим елементима, као што су општи утисак о утакмици, да ли је утакмица дерби или је терен "врућ за суђење", примена правила, приступ утакмици, однос према актерима утакмице и слично.
- ✓ Такође је веома битно разликовати важност појединих компоненти и њихов значај за исход утакмице. Сигурно је да су компоненте као што су предност, кораци, седмерци, прогресивно кажњавање, као и укупни утисак веома битани елементи при формирању коначне оцене о суђењу, односно оцењивању учинка судија.
- ✓ Свака грешка судија са последицом (која има за последицу постизање гола или досуђен-недосуђен седмерац, очигледна-недопустива грешка), мора се навести у компоненти у којој је направљена.
- ✓ Такође, важно је знати да постоји повезаност појединих компоненти, односно њихова могућа међусобна зависност, али која није увек и обавезујућа (ове компоненте могу бити у одређеним ситуацијама зависне једне од других):
 - Борба пивотмен / одбрана - Прогресивно кажњавање
 - Голманов простор (одбрана / напад) - Седмерци
 - Борба пивотмен / одбрана - Прекршај у нападу
 - Лично владање - Укупни утисак

5. ТЕЖИНА УТАКМИЦЕ И УТИЦАЈ СУДИЈА НА ТОК УТАКМИЦЕ

5.1. ТЕЖИНА УТАКМИЦЕ

ЛАКА УТАКМИЦА

Обично су то утакмице са великом гол разликом која је присутна већим делом утакмице, и видљивом диспропорцијом у квалитету екипа, на којој се ангажман судија сводио углавном на "евидентирање резултата", без доношења већег броја одлука које су последица саме примене Правила игре, где судије немају прилике да доносе одлуке "под притиском".

НОРМАЛНА УТАКМИЦА

Обично су то жаргонски речено "праве првенствене утакмице", са одређеном дозом неизвесности током утакмице, али где у завршници једна екипа квалитетом или борбеношћу надвлада другу, у којој судије имају могућности да искажу своје квалитете у погледу примене Правила игре. Крајњи резултат, у начелу није одлучујући, може бити од нерешеног до неколико, па чак и до више голова разлике.

ТЕШКА УТАКМИЦА

Овде се сврставају углавном оне утакмице које су целим својим током неизвесне, где се игра "гол за гол", у којој судије морају да донесу "значајнији" број одлука када је у питању сама примена Правила игре, где се утакмица завршава малом гол разликом (или нерешено). Посебно треба водити рачуна о броју донетих (и пропуштених) одлука у неизвесној завршници када се "ломи" резултат.

ВЕОМА ТЕШКА УТАКМИЦА

У пракси су ове утакмице најређе и поред елемената који карактеришу тешку утакмицу, потребно је узети у обзир значај утакмице у погледу резултата (да ли решава првака лиге, испадање, ако се игра куп системом - елиминација из даљег такмичења), укупну атмосферу на утакмици (понашање играча, званичника, публике). Такође је битна учесталост "компликованих" ситуација у игри, где судије могу на недвосмислен начин да искажу све своје квалитете и снажљивост у доношењу "тешких" и непопуларних одлука "под притиском".

5.2. УТИЦАЈ СУДИЈА НА ТОК УТАКМИЦЕ

- ✓ Што се тиче УТИЦАЈА СУДИЈА НА ТОК УТАКМИЦЕ, он мора бити повезан са УКУПНИМ УТИСКОМ и ТЕЖИНОМ УТАКМИЦЕ.
- ✓ Уколико је укупни утисак оцењен неприхватљивом (- -) или слабом (-) оценом, тада је сасвим јасно и да су судије ПОВЕЋАЛЕ ТЕЖИНУ утакмице.
- ✓ Уколико је укупни утисак оцењен веома добром (++) оценом, тада је јасно и да су судије СМАЊИЛЕ ТЕЖИНУ утакмице.
- ✓ Уколико је укупни утисак на ТЕШКОЈ или ВЕОМА ТЕШКОЈ утакмици оцењен добром (+) оценом, тада је могуће и да су судије СМАЊИЛЕ ТЕЖИНУ утакмице, али не значи и да је обавезно тако (то пре свега зависи од оцена датих у битним компонентама седмерци и прогресивно кажњавање).

6. ТЕКСТУАЛНИ ДЕО (ПОЗИТИВНА И НЕГАТИВНА ЗАПАЖАЊА, САВЕТ)

На првом степену такмичења (Супер лига и Супер Б лига) образложење дате оцене у појединачним компонентама је описно и прецизно без сувишних детаља.

На нижим степенима такмичења и на одређеним утакмицама првог степена такмичења образложење дате оцене мора бити поткрепљено чињеницама везаним за саму утакмицу (навести период игре - минут, по потреби и резултат и описати ситуацију).

Дисквалификације се обавезно образлажу, у оној рубрици која зависи од тога да ли је таква одлука, издвојено гледајући, била добра или није.

Обавезно се образлажу све компоненте.

6.1. **ПОЗИТИВНА ЗАПАЖАЊА**

- ☑ У овој рубрици образлажу се компоненте оцењене са "+" (добро) и "++" (веома добро). Оцену "++" (веома добро) обавезно треба образложити.

6.2. **НЕГАТИВНА ЗАПАЖАЊА**

- ☑ У овој рубрици морају се навести замерке (грешке) за компоненте које су оцењене "- -" (неприхватљиво), "-" (слабо) или "0" (просечно). Овакве оцене обавезно треба образложити.

6.3. **САВЕТ**

- ☑ У овој рубрици треба навести у кратким цртама, шта би судије требало да побољшају и унапреде у свом суђењу, на које сегменте да обрате пажњу (повезано са рубриком 6.2.) и на то посебно обратити пажњу приликом следећег контролисања тог судијског пара, како би се видело да ли судије прихватају САВЕТ контролора.

У Савету се не наводе описи утакмице, ситуације са терена и не образлажу се појединачне грешке или добре одлуке судија.

7. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

7.1. Негативни поени за техничке грешке у писању контроле:

- ✓ За техничке грешке и пропусте у попуњавању обрасца контроле, за сваку грешку по..... 1 поен
- ✓ За неописивање дисквалификација на утакмици, за сваку по 3 поена
- ✓ За неадекватну квалификацију укупног утиска и утицаја на ток утакмице, за сваки погрешно оквалификован елеменат по 3 поена
- ✓ За неозначавање укупног утиска и утицаја на ток утакмице, за сваки неозначени елеменат по 5 поена

- ✓ За неозначавање оцене на левој страни контроле, за сваку неозначену оцену по 3 поена
- ✓ За неописивање оцене у складу са Упутством, када је то обавеза по елементима, за сваки елемент по 1 поен
- ✓ За неусаглашеност савета са неком од компоненти у контроли, за сваку компоненту по 2 поена
- ✓ За описе у контроли који нису у директној или индиректној вези са учинком судија на утакмици 10 поена
- ✓ За разликовање контроле послате након утакмице од запримљене попуњене 10 поена
- ✓ За недостављање контроле у складу са Упутством 10 поена
- ✓ За коришћење обрасца контроле који није прописан 5 поена
- ✓ За сваки дан закашњења контроле (максимално 20 дана) 2 поена
- ✓ За недостављање контроле 40 поена

7.2. **Негативни поени због грешака у контроли које су утицале на смањење / повећање дате оцене (технички пропусти, преглед видео снимка, суперконтрола)**

- ✓ За исправку оцене до 2 поена 3 поена
- ✓ За исправку оцене од 3 до 5 поена 5 поена
- ✓ За исправку оцене од 6 до 10 поена 10 поена
- ✓ За исправку оцене од 11 до 15 поена 15 поена
- ✓ за исправку оцене 16 и више поена 20 поена
- ✓ за поништену контролу 40 поена

- Ако контролор током сезоне "достигне" збир од 40 негативних поена (кумулативно), изрећи ће му се суспензија у трајању од месец дана, коју на основу обавештења од надлежне Комисије за праћења суђења, а након верификације контрола покреће надлежни помоћник/сарадник директора за судијска питања.

8. **ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

- 8.1. Образац Извештаја о суђењу саставни је део овог Упутства.
- 8.2. Надлежност за поступање (преглед и верификацију контрола - Извештаја о суђењу), сходно овом Упутству, има искључиво Комисија за праћење суђења УО ЗСик РСС када је у питању први степен такмичења. На осталим нивоима такмичења надлежност имају искључиво регионалне Комисија за праћење суђења изабране од регионалних Заједница судија и контролора.
- 8.3. Аутентично тумачење овог Упутства даје Управни одбор Заједнице судија и контролора Рукометног савеза Србије, на основу писаног захтева члана Заједнице.
- 8.4. Ово Упутство усвојено је на седници Управног одбора Заједнице судија и контролора Рукометног савеза Србије, одржаној дана 07.08.2024. године.
- 8.5. Упутство о вршењу контроле суђења има се објавити у Службеном гласилу ЗСик РСС, а примењиваће се од дана објављивања у Службеном гласилу ЗСик РСС.

Председник Управног одбора
Заједнице судија и контролора РСС

Синиша Лазетић с.р.